

Mogu li prijaviti djelo iz prošlosti?

Zastarjelost krivičnog gonjenja: koliko dugo se krivično djelo može prijaviti i kako to učiniti?

„Desilo se prije mnogo godina. Da li je prekasno“?

Ovo je jedno od pitanja koja građani često postavljaju tužilaštvu. Možda ste bili žrtva krivičnog djela prije nekoliko godina, ali tek sada imate snage ili dokaze da ga prijavite.

KRATAK ODGOVOR

Ne mora biti prekasno. Prijavu možete podnijeti i za djelo iz prošlosti, npr. iz 2018. godine. Hoće li se počinitelj moći krivično goniti, zavisi od **vrste krivičnog djela i propisane kazne.**

Šta ćete saznati u ovoj brošuri

- 1 **Šta je zastarjelost** – i zašto ne znači da se prijava ne može podnijeti
- 2 **Koliki su rokovi** – za različite vrste i težinu krivičnih djela
- 3 **Primjer: djelo iz 2018. godine** – do kada se može krivičnogoniti
- 4 **Posebna pravila** – za djecu žrtve i djela koja nikad ne zastarijevaju
- 5 **Kako podnijeti krivičnu prijavu** – korak po korak

Dužina roka zavisi od težine djela.

Šta je zastarjelost krivičnog gonjenja?

Zakon određuje rok nakon kojeg tužilaštvo više ne može krivično goniti počinitelja za određeno krivično djelo.

Taj rok se zove **rok zastarjelosti**.

PRIJAVA

Prijavu možete **uvijek**.
Zakon vam **ne** ograničava pravo da obavijestite tužilaštvo da je krivično djelo učinjeno.

GONJENJE

Ako je rok istekao, tužilac **ne može** otvoriti istragu, podići optužnicu ni voditi postupak protiv počinitelja.

Zato je važno prijaviti. Tužilac je dužan da odmah po saznanju o osnovu sumnje da je djelo učinjeno poduzme potrebne mjere. Tek tada se utvrđuje o kojem je djelu riječ, kada je počinjeno i da li je rok istekao.

Okolnosti koje određuju rok

1

Koje je krivično djelo?

Svako krivično djelo ima u zakonu propisanu kaznu. Od nje zavisi dužina roka.

2

Kolika je propisana kazna?

Računa se kazna **propisana zakonom** za to djelo, a ne ona koja bi bila izrečena. Ako je propisano više kazni, mjerodavna je kazna propisana za **najteže krivično djelo**.

3

Kada je djelo učinjeno?

Rok počinje teći **od dana kada je djelo učinjeno**.

Primjer: krivično djelo je učinjeno 2018. godine. Rok se računa od te godine, a koliko traje zavisi od propisane kazne (vidi sljedeću stranicu).

Što je krivično djelo teže, to je duži rok

Krivično gonjenje se ne može poduzeti kada od učinjenja djela protekne:

35 god.

propisana kazna: dugotrajni zatvor (21–45 godina)

20 god.

propisana kazna: kazna zatvora preko 10 godina

15 god.

propisana kazna: kazna zatvora preko 5 godina

10 god.

propisana kazna: kazna zatvora preko 3 godine

5 god.

propisana kazna: kazna zatvora preko 1 godine

3 god.

propisana kazna: kazna zatvora do 1 godine ili novčana kazna

Apsolutna zastarjelost: bez obzira na prekide, krivično gonjenje nikad ne može trajati duže od **dvostrukog roka** iz tabele (relativna zastarjelost).

Rok se može produžiti

Zakon poznaje situacije u kojima rok staje ili kreće ispočetka.

Prekid

KREĆE ISPOČETKA

Rok za relativnu zastaru se prekida **svakom procesnom radnjom** koja se poduzima radi gonjenja počinitelja i kada počinitelj tokom roka učini **jednako teško ili teže** krivično djelo. Sa svakim prekidom rok počinje ispočetka.

Mirovanje

PAUZA

Rok **ne teče** za vrijeme kada se po zakonu krivično gonjenje ne može poduzeti ili nastaviti.

Apsolutna zastarjelost

KRAJNJA GRANICA

Bez obzira na prekide, zastarjelost nastupa kad protekne **dvostruko** vrijeme od zakonskog roka.

Ilustracija (djelo iz 2018, rok 5 godina)

Djeca žrtve i djela koja ne zastarijevaju

Rok zastare počinje teći od punoljetstva žrtve

Za trgovinu ljudima, djela protiv spolne slobode i morala, spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta te djela protiv braka, porodice i mladeži učinjena na štetu djeteta, rok zastarjelosti počinje teći **od punoljetstva žrtve** (18 godina).

Primjer

Ako je žrtva 2018. imala 12 godina, rok počinje teći tek kada napuni 18, dakle 2024. Primjena ovog pravila za krivično djelo iz ranijeg perioda zavisi od zakona koji je tada važio(bio na snazi), što procjenjuje tužilac.

Nezastarivost

Krivično gonjenje **ne zastarijeva** za krivična djela za koja po **međunarodnom pravu** zastarjelost ne može nastupiti (npr. genocid, zločini protiv čovječnosti i ratni zločini).

Kako podnijeti krivičnu prijavu?

1

Pripremite podatke

Zapišite šta se desilo, kada (bar približno), gdje i ko je umiješan. Navedite moguće svjedoke.

2

Obratite se tužilaštvu ili policiji

Prijavu možete podnijeti usmeno ili pismeno. Advokat vam nije nužno potreban.

3

Tužilac provjerava navode krivične prijave

Cijeni se postoje li osnovi sumnje i da li je nastupila zastarjelost. Ako ima zakonskog osnova, donosi se naredba o provođenju istrage.

4

Odluka tužioca

Ako tužilac donese naredbu o neprovođenju istrage, oštećeni može podnijeti pritužbu uredu glavnog tužioca.

Šta pomaže vašoj prijavi?

- ✓ Opis događaja
- ✓ Mjesto događaja
- ✓ Dokumenti i poruke
- ✓ Datum ili period
- ✓ Imena osoba i svjedoka
- ✓ Fotografije, nalazi lekara

Ako se nalazite u neposrednoj opasnosti, odmah pozovite policiju na broj 122.

Mitovi i činjenice

✗ „Prošlo je previše vremena, nema svrhe.“

✓ Zavisi od krivičnog djela. Za teža djela rokovi traju decenijama, a neka ne zastarijevaju.

✗ „Prijavu neće ni primiti ako je prošlo mnogo godina.“

✓ Prijavu možete podnijeti. Tužilac provjerava navode i rok.

✗ „Moram imati advokata.“

✓ Ne morate. Dovoljno je da opišete šta se dogodilo i priložite dokaze .

✗ „Moram znati tačan datum.“

✓ Približno vrijeme pomaže, ali ga pokušajte što preciznije odrediti jer je bitno za rok.

Niste sigurni je li rok istekao? Prijavite. To procjenjuje tužilac.

Niste sami. Prijavite krivično djelo.

Iako je od događaja prošlo mnogo godina, tužilaštvo će razmotriti vašu prijavu.

Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona

Adresa: Maršala Tita 137, 75000 Tuzla

E-pošta: kt-tuzla@pravosudje.ba

Web: kt-tuzla.pravosudje.ba

Hitni slučajevi: **policija 122**

Napomena. Brošura je informativnog karaktera i ne zamjenjuje pravni savjet niti ocjenu konkretnog slučaja. Rokovi zavise od vrste djela, propisane kazne i zakona koji je važio u vrijeme učinjenja.

Pravni osnov: Krivični zakon FBiH i Zakon o krivičnom postupku FBiH.